

تحقیق هفته

شماره: 449

(از 17 میزان الی 24 میزان 1403 هـ ش)

بازتاب بحران غزه (فلسطین) در نشست عمومی سازمان ملل متحد

این نشریه هفته‌وار، تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی افغانستان و منطقه است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می‌گردد.

آنچه درین شماره می‌خوانید:

- بازتاب بحران غزه (فلسطین) در نشست عمومی سازمان ملل متحد 3
- مواضع و رویکردهای کشورهای در قبال بحران کنونی فلسطین 3
- نتیجه‌گیری 7
- پیشنهادات 8
- منابع و مأخذ: 8

Center for Strategic and Regional Studies (CSRS)

بازتاب بحران غزه (فلسطین) در نشست عمومی سازمان ملل متحد

مقدمه

نشست‌ها یا مناظره عمومی سالانه مجمع عمومی ملل متحد که هر سال یک بار بعد از تأسیس سازمان ملل متحد برگزار می‌شود، امسال هفتادونهمین دور آن از تاریخ ۲۴ الی ۲۸ سپتامبر در تالار مجمع عمومی ملل متحد در شهر نیویورک برگزار شد. براساس اعلان سخنگوی سازمان ملل در نشست امسال ۷۶ رئیس‌جمهور، ۴ ولیعهد، ۲ صدراعظم، ۴۲ معاون صدراعظم ۹ وزیر، ۵۴ معاون وزیر و هیئتی از اتحادیه اروپایی شرکت کردند. موضوعات یا دستور کار مناظره عمومی امسال (هفتادونهمین) اجلاس مجمع عمومی این بود: «هیچکس را پشت سر نگذاریم؛ اقدام مشترک برای پیشبرد صلح، توسعه پایدار و کرامت انسانی برای نسل‌های کنونی و آینده.» با این حال مناظره عمومی ملل متحد امسال در حالی برگزار شد که دنیا غرق در بحران‌های جدی و خونین است که مهم‌ترین آنها جنگ در غزه و پسامدهای منطقه‌ای و جهانی ناشی از آن بود. با وجودی که سازمان ملل دستور کار نشست امسال را مشخص کرده بود اما عمیق شدن بحران در فلسطین که کل خاورمیانه را به لبه پرتگاه جنگ سوق داده است باعث شد که تمام رهبران جهان محوری‌ترین بحث خود را قضیه فلسطین و جنگ جاری اسرائیل علیه فلسطین و طول و عرض آن قرار دهند که در این مقاله به بررسی مواضع و رویکردهای سران مهم‌ترین کشورهای جهان در نشست امسال مجمع عمومی ملل متحد در قبال قضیه فلسطین پرداخته می‌شود.

مواضع و رویکردهای کشورهای در قبال بحران کنونی فلسطین

۱. ایران

مواضع و رویکرد ایران به عنوان تنها کشوری که در حال حاضر عملاً در مقابل رژیم اسرائیل قرار دارد، خیلی مهم است. امسال به نمایندگی از ایران مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور آن کشور در تالار مجمع عمومی ملل متحد به سخنرانی پرداخت. با اینکه در علایق ایران از فحوای سخنان پزشکیان مواضع نسبتاً نرم و مصالحه جویانه استنباط می‌شد، اما در خصوص بحران کنونی فلسطین سخنان وی سراسر انتقاد و نکوهش از حمله اسرائیل به غزه به بود. وی با ارائه آمارها و ارقام و برشماری جنایات رژیم صهیونیستی در غزه، به دفاع از حماس پرداخت. به گفته وی فلسطینی‌ها پس از تحمل هفت دهه تجاوز و کشتار به پا خواسته اند تا حق خود را از رژیم غاصب صهیونیستی بگیرند. وی با تجمید از مبارزات مردم فلسطین اقدامات آنها را آزادی خواهانه خوانده و حمایت کشور خود را از مردم فلسطین ابراز داشت. وی راه حل اصلی ختم بحران در فلسطین را برگزاری همه‌پرسی میان مسلمانان، مسیحیان و یهودیان در کل سرزمین فلسطین برای ایجاد

یک دولت واحد دانست که البته این پیشنهاد با انتقاف اسرائیل صورت می‌گیرد. با توجه به اینکه لحن کلی رئیس‌جمهور ایران صلح‌جویانه و سازش‌گرایانه در قبال دیگر علایق ایران بود، تصور می‌شود که در خصوص قضیه فلسطین هم موضع کلی ایران از حالت تهاجمی به تدافعی و مصالحه‌گرایانه تغییر کرده است. این را می‌توان از این پیشنهاد پزشک‌پز که گفت کشورش آماده است که دوران جدیدی از تعامل سازنده با دیگران را شروع کند، استنباط کرد.¹

۲. ترکیه

اردوغان رئیس‌جمهوری ترکیه در سخنرانی خود ابتدا از حضور نماینده فلسطین به عنوان کشور دوست و برادر ابراز خوشحالی کرده و امیدوار شد که روزی نماینده کشور فلسطین به جایگاه برحق و شایسته خود در سازمان ملل دست یابد. مواضع وی در قبال اقدامات رژیم اسرائیل در غزه بسیار تند و کوبنده بود. وی با اشاره به جنایات رژیم صهیونیستی اسرائیل در غزه و بیان عمق فجایع که آن رژیم سفاکسفاک در غزه انجام می‌دهد از سازمان ملل نیز در کنترل رژیم اسرائیل انتقاد کرده و آنرا ناتوان خواند. از دنیا خواست که دیگر منتظر اتفاق افتادن چه چیزی هستید که اقدامی در توقف جنایات اسرائیل نمی‌کنید. وی خطاب به کشورهای حامی اسرائیل گفت که با چه وجدانی این ننگ را تحمل می‌کنید. او مقاومت مردم فلسطین را مشروع و مایه افتخار خواند و اذعان داشت که این اسرائیل است که نمی‌خواهد توافقی صورت گیرد؛ زیرا اسرائیل با بهانه‌جویی و تغییر مواضع مذاکرات را به چالش کشیده و نزدیک به توافق طرف مذاکره‌کننده خود را می‌کشد. وی پیشنهاد کرد: وقتی که قطع‌نامه ۲۷۳۱ شورای امنیت پیاده نمیشد باید اقدامات قهریه علیه اسرائیل صورت گیرد. او پیشنهاد آتش‌بس فوری و بی‌قید و شرط را داده و خواستار ارسال کمک‌ها به غزه پیش از رسیدن زمستان شد. در زمینه اقدامات ترکیه اردوغان گفت که ما داد و ستد خود با اسرائیل را قطع کرده و به مبارزه خود تا رسیدن مردم فلسطین به حقوق خود ادامه داده و اجازه نمی‌دهیم که اسرائیل به قبله اول ما تجاوز کند. از پرونده افریقای جنوبی علیه اسرائیل به دیوان بین‌المللی عدالت طرفداری می‌کنیم. به باور اردوغان ریشه اصلی بحران اشغال خاک فلسطین به دست اسرائیلی‌ها است؛ بنابراین راه‌حل دو کشوری بر مبنای تشکیل کشور مستقل فلسطینی با پایتختی بیت‌المقدس شرقی به این بحران خاتمه می‌دهد.²

۳. پاکستان

شهباز شریف صدراعظم پاکستان با اینکه بیشتر تلاش کرد تا مشکلات اقتصادی پاکستان را برجسته ساخته و توجه جهان را در راه مبارزه با درماندگی اقتصادی پاکستان جلب کند، اما بخش مهمی از سخنرانی خود را معطوف به مسئله فلسطین و جنایات رژیم صهیونیستی کرد. شریف با نسل‌کشی خواندن جنایات اسرائیل در غزه پیشنهاد مداخله جهانی برای پایان دادن به تجاوز اسرائیل را داد. وی درخواست برای تشکیل

کشور مستقل فلسطینی براساس مرزهای ۱۹۶۷ با پایتختی قدس شرقی راه حل نهایی یک سره شدن بحران کنونی در منطقه داد.³

۴. کشورهای عربی

کشورهای عربی که می‌باید بیشتر از همه سنگ فلسطینی‌ها را به سینه بزنند اما در مقابل بحران کنونی در غزه و ارتکاب جنایات توسط رژیم صهیونیستی مواضع سست و ساده‌ای داشته و به سادگی از کنار آن گذشتند. به عنوان نمونه وزیر خارجه عربستان سعودی با نکوهش فرمولیته و کلیشه‌ای از جنایات رژیم صهیونیستی، کمک‌های خود به مردم غزه را به رخ کشید.⁴ نمونه دیگر موضع‌گیری وزیر امور خارجه امارت متحده عربی در خصوص قضیه فلسطین بود. وزیر خارجه امارات متحده عربی نیز با بحرانی خواندن وضعیت در غزه پیشنهاد برقراری یک آتش بس فوری را در غزه داد. علاوه بر این، وزیر خارجه امارات ایجاد یک کشور مستقل فلسطینی با پایتختی بیت‌المقدس شرقی بر بنیاد راه‌حل دو کشور را راه اساسی بیرون رفت از بحران فلسطین دانست. سایر کشورهای عربی نیز مواضع مشابه عربستان و امارات داشته و چیزی تازه‌ای در خصوص بحران و فاجعه کنونی فلسطین پیشنهاد نداشتند.

۳. رژیم صهیونیستی اسرائیل

سخنرانی بنیامین نتنیاهاو صدراعظم رژیم صهیونیستی و غاصب اسرائیل در مجمع عمومی ملل متحد از همه تندتر بود. نتنیاهاو در سخنرانی خود به دفاع کاذبانه از حملات خود علیه مردم بی‌نواغ غزه و مردم لبنان پرداخت. وی با این توجیه که حماس مردم اسرائیل را گروگان گرفته، حزب الله لبنان در حمایت از حماس به اسرائیل حمله می‌کند و حوثی‌های یمن منافع و اهداف اسرائیل را مورد آماج قرار می‌دهد، حملات خود به غزه و لبنان و یمن را مشروع خواند. همچنین او ایران را تهدید به حمله مستقیم کرد: «ایران مستقیماً به ما حمله می‌کند؛ او گفت یک پیام به حاکمان ایران دارم: اگر به ما حمله کنید ما به شما حمله می‌کنیم. هیچ جای ایران از دسترس ما خارج نیست و کل خاورمیانه شاهد این است.» نتنیاهاو به موضوعات دیگری نیز اشاره کرده که همه مرتبط به قضیه فلسطین بود. او با نشان دادن دو نقشه متفاوت تلاش کرد تا رژیم غاصب خود را صلح‌دوست و علاقمند به توسعه اقتصادی کل منطقه نشان دهد. آینده با دروغ بافته‌ای که وی به نمایش گذاشت حاکی از اتحاد عرب‌ها با محوریت عربستان با اسرائیل است که به قول وی پیمان «صلح ابراهیم» نوید آن می‌باشد. البته سخنرانی نتنیاهاو درحالی انجام شد که نماینده اکثر کشورها به شمول وزیر خارجه عربستان سعودی تالار را به رسم اعتراض ترک کرده بودند. به صورت کلی آنچه در سخنرانی نتنیاهاو برجسته بود، عزم پلید وی و رژیم غاصبش بر تداوم جنگ علیه حماس برای از میان برداشتن کلی آن از غزه بود.⁵

۴. ایالات متحده آمریکا

جو بایدن رئیس جمهور ایالات متحده با حمایت از اقدامات نسل کشانه رژیم صهیونیستی در غزه کشتار فلسطینیان توسط رژیم اسرائیل را با این منطق بی معنی توجیه کرد که: «هر کشوری حق دارد که اطمینان حاصل کند که دیگر حمله همانند ۷ اکتبر رخ نخواهد داد» البته بایدن در خصوص اقدامات اسرائیل به این موضوع نیز تأکید داشت که جنگ اسرائیل با حماس و حزب الله نباید به یک جنگ تمام عیار منطقه‌ای تبدیل شود و ایجاب می کند که برای بیرون رفت از بحران کنونی اقدامات دیپلماتیک روی دست گرفته شود. البته که بایدن نتوانست از وضعیت بحرانی در غزه چشم پوشی کند. چنانچه وی با شرمندگی اذعان داشت که وضعیت غیرنظامیان در غزه به شدت بحرانی و نیاز جدی به رسیدگی دارد. با وجودیکه پیشنهاد بایدن برای حل منازعه راه حل تشکیل دو کشوری بود اما او هیچ اشاره‌ای به ختم حملات رژیم اسرائیل به غزه نکرد که نشان دهنده حمایت امریکا از تداوم حملات و عملیات رژیم اسرائیل در غزه بود.^۶

۵. کشورهای اروپایی

در میان کشورهای اروپایی مواضع سه قدرت اصلی بریتانیا، آلمان و فرانسه از همه مهم تر بود. مواضع بریتانیا که از زبان صدراعظم آن کشور شنیده شد، کاملاً بی محتوا و فاقد ارائه راه حل اساسی در باره ختم جنگ بی رحمانه اسرائیل علیه مردم بی دفاع غزه بود. وی صرفاً با این هشدار که جنگ اسرائیل و حزب الله ممکن است کل منطقه را به آشوب بکشد از هر دو طرف درخواست کرد که به آتش بس فوری فکر کنند. در خصوص قضیه فلسطین به تکرار مواضع کلیشه‌ای و بی پشتوانه تشکیل کشور فلسطین پرداخت اما اینکه اسرائیل در حال حاضر چه انجام دهد هیچ اشاره‌ای نکرد.^۷ برعکس صدراعظم بریتانیا که به سادگی از کنار قضیه فلسطین گذشت، وزیر خارجه آلمان در این خصوص سخنرانی تندی داشت. وی با بی شرمی و چشم پوشی تمام از جنایات هفتاد ساله رژیم اشغالگر صهیونیست، ملامتی اصلی را به گردن فلسطینیان انداخت و عملکرد اسرائیل سفاک را اقدامی مشروع و به جا تلقی کرد. علاوه بر این حمایت قاطعانه کشورش را از تداوم جنایات اسرائیل اعلان داشت.^۸ رئیس جمهور فرانسه در سخنرانی خود استاندارد دوگانه را در خصوص قضیه فلسطین تکرار کرد. وی با نکوهش عملیات حماس در خاک اسرائیل اما از عملکرد اسرائیل در غزه حمایت کرد. با این حال با ریختن اشک تمساح به حال مردم غزه وضعیت جاری در آنجا را غیر قابل پذیرش خواند.^۹

۶. روسیه و چین

امسال اشتراک روسیه و چین در مناظره عمومی ملل متحد در حد اشتراک وزرای خارجه بود. می تواند این اقدام نوعی بی اهمیت جلوه دادن این نشست از سوی رؤوسای جمهور آن دو کشور ارزیابی شود. در کنار این سخنرانی های وزرای خارجه دو کشور روسیه و چین بیشتر حول محور های چرخید که اولویت های سیاست خارجی دو کشور را شامل می شود. از همین رو در خصوص بحران فلسطین به شکل

توسط آنها پرداخته شده و سخن تازه‌ای ارائه نشد. وزرای خارجه هر دو کشور ضمن انتقاد از عملکرد اسرائیل در غزه، راه حل تشکیل دو کشور را نقطه پایان برای بیرون رفت دائمی از بحران فلسطین دانسته و به قطع فوری عملیات اسرائیل در غزه و لبنان تأکید کردند.¹⁰

نتیجه‌گیری

در حال حاضر قضیه فلسطین و جنگ چندجانبه اسرائیل علیه حماس، ایران و آنچه که محور مقاومت خوانده می‌شود به بحرانی تمام عیار در سطح منطقه خاورمیانه تبدیل شده که در صورت تصاعد بیشتر احتمال گسترش آن به سطح جهانی نیز خارج از امکان نیست. از همین رو در مناظره عمومی امسال مجمع عمومی سازمان ملل متحد تمام رهبران جهان به این موضوع پرداخته و مواضع و رویکردهای خود را در خصوص آن بیان داشتند. در مجموع مواضع کشورها در قبال بحران کنونی فلسطین چهار گونه بود. اولین موضع از طرف ایران مطرح است. ایران از گذشته‌های دور موضع کاملاً متفاوتی در قبال قضیه فلسطین داشت که این بار نیز توسط رئیس‌جمهور آن کشور تکرار شد. رئیس‌جمهور ایران این بار نیز گفت که تنها راه حل قضیه فلسطین برگزاری همه‌پرسی در میان تمام مردم فلسطین اعم از مسلمان، یهودی و مسیحی برای ایجاد دولت واحد فلسطین است. در مقابل این دیدگاه می‌شود موضع رژیم اسرائیل را قرار داد که به هیچ وجه تحمل یک دولت مستقل فلسطینی را نمی‌کند. دیدگاه سومی مربوط کشورهای عربی و اسلامی بود. بلااستثناء تمام سران دولت‌های عربی و اسلامی، راه حل تشکیل دو کشور فلسطین و اسرائیل را البته با این قید که بیت المقدس شرقی باید پایتخت کشور فلسطین باشد. موضع چهارمی نیز از طرف رئیس‌جمهور امریکا و سران سایر کشورهای اروپایی، به شمول روسیه و چین و برخی دیگر از کشورها ارائه شد، همان راه حل دو کشوری است بدون اشاره به کدام قید خاصی. با اینکه این پیشنهادات به شکل نظری ارائه شد، اما راه کار اساسی و فشارآوری علیه رژیم صهیونیستی برای توقف جنگ علیه غزه و حماس ارائه نشد. در میان تمام کشورها تنها ایران عملاً از حماس و حزب الله و سایر گروه‌هایی که محور مقاومت خوانده می‌شود، حمایت می‌کند در حالیکه کشورهای غربی قاطعانه در کنار رژیم خون‌آشام اسرائیل قرار داشته و حمایت همه‌جانبه مالی و نظامی به آن رژیم می‌کنند. غربی‌ها با کوبیدن هم به نعل و هم به میخ سیاست دوگانه را در قبال بحران فلسطین دنبال می‌کنند. از یک طرف اشک تمساح به حال مردم غزه می‌ریزند و از طرف دیگر به عنوان آتش‌بیار معرکه سلاح‌های مرگبار در اختیار اسرائیل قرار می‌دهند. از یک طرف وضعیت غزه را اسفناک نشان می‌دهند و از طرف دیگر در کشتار آن مردم در کنار رژیم اسرائیل قرار دارند. آنچه درد را بیشتر می‌کند، موضع منفعلانه و چشم‌پوشانه کشورهای عربی در قبال بحران فلسطین است. عرب‌ها با نظاره‌گری

این ماجرا شاهد سلاخی شدن هم‌تباران و هم‌کیشان خود هستند و تنها افتخاری که از آن را به رخ جهانیان کشاندند، کمک‌ها به مردم سلاخی شده و آواره غزه است که هیچ وجه رفع مسئولیت از آنها نمی‌کند. حتی گفته می‌شود که در خفا توافقاتی نیز با اسرائیل بالای سرکوب حماس کرده اند؛ چیزی که حتی از تحلیل محتوای سخنرانی نتیناهو نیز می‌توان آنرا استنباط کرد. در واقع جسارت نتیناهو که در سخنرانی وی شاهد آن بودیم نشان از همین فرومایگی ده‌ها کشور عربی است و الا چطور نتیناهو بی‌مه‌با با دم از تداوم جنگ علیه حماس تا نابودی کامل آن بزند.

پیشنهادات

با توجه به آنچه بررسی شد پیشنهاد می‌گردد که:

1. امت مسلمه باید در این وضعیت خطیر تاریخی با پذیرش مسئولیت تاریخی خود وارد میدان شده دست اسرائیل را از انجام جنایات بیشتر کوتاه سازند؛
2. مردم مسلمان عرب و غیر عرب باید از طریق برگزاری تظاهرات و اعتصابات و هر اقدام مؤثر دیگر، حکومت‌های خود را مجبور سازند تا اقدام جدی علیه اسرائیل و غرب نمایند؛
3. امروزه جهان اسلام به صورت بالقوه دارای ظرفیت‌های زیادی است که می‌توانند با کاربست آنها جامعه جهانی را وادار سازند تا اسرائیل را از اعمال جنایت کارانه علیه مردم فلسطین باز دارد؛
4. کشورهای اسلامی و سایر کشورهای حامی فلسطین باید فشارهای لازم را برای اعطای عضویت کامل به دولت فلسطین در سازمان ملل متحد وارد کنند.

منابع و مآخذ:

1. متن کامل سخنرانی رئیس جمهور ایران، قابل دسترس: <https://abidjan.mfa.ir/portal/newsview/753851/%D9%85%D8%AA%D9%86-%DA%A9%D8%A7%D9%85%D9%84-%D8%B3%D8%AE%D9%86%D8%B1%D8%A7%D9%86%DB%8C-%D8%B1%DB%8C%DB%8C%D8%B3-%D8%AC%D9%85%D9%87%D9%88%D8%B1-%D9%85%D8%AD%D8%AA%D8%B1%D9%85-%DA%A9%D8%B4%D9%88%D8%B1%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D9%85%D8%AC%D9%85%D8%B9-%D8%B9%D9%85%D9%88%D9%85%DB%8C-%D8%B3%D8%A7%D8%B2%D9%85%D8%A7%D9%86-%D9%85%D9%84%D9%84-%D9%85%D8%AA%D8%AD%D8%AF>
2. لینک سخنرانی کامل رئیس جمهور ترکیه: <https://www.youtube.com/watch?v=BARlloAx3nA>
3. لینک سخنرانی صدراعظم پاکستان مجمع عمومی ملل متحد: <https://www.youtube.com/watch?v=kNTS02HW8mM>
4. سخنرانی شاهزاده فیصل بن فرحان به نمایندگی از کشورمان در 79مین مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک. لینک متن سخنرانی: <https://www.spa.gov.sa/fa/N2179609>
5. لینک سخنرانی ناتیناهو در مجمع عمومی ملل متحد: <https://www.youtube.com/watch?v=70L1C7aTOxA>
6. متن سخنرانی جو بایدن در مجمع عمومی ملل متحد: <https://www.state.gov/translations/persian/%D8%B3%D8%AE%D9%86%D8%B1%D8%A7%D9%86%DB%8C-%D9%BE%D8%B1%D8%B2%DB%8C%D8%AF%D9%86%D8%AA-%D8%A8%D8%A7%DB%8C%D8%AF%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D9%87%D9%81%D8%AA%D8%A7%D8%AF-%D9%88-%D9%86%D9%87%D9%85%DB%8C%D9%86/>

7. PM United Nations General Assembly Speech: 26 September 2024. Available at: <https://www.gov.uk/government/news/pm-united-nations-general-assembly-speech-26-september-2024>
8. Speech by Foreign Minister Annalena Baerbock at the 79th General Debate of the United Nations General Assembly New York. Available at: <https://www.auswaertiges-amt.de/en/newsroom/news/-/2677832>
9. Speech by M. Emmanuel Macron, President of the Republic (New York, September 25, 2024) available at; <https://franceintheus.org/spip.php?article11573>
10. https://mid.ru/en/foreign_policy/news/1972774/

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی یک نهاد مطالعاتی غیردولتی و غیرانتفاعی می باشد که در سال ۱۳۸۸ خورشیدی در شهر کابل بنیان نهاده شده است. این مرکز از طریق پژوهش های دقیق و بی طرفانه خویش به منظور ارزیابی و غنای پالیسی ها در افغانستان و منطقه فعالیت می کند.

ارتباط با ما:

ایمیل: csrskabul@gmail.com info@csrskabul.com

وب سایت: www.csrskabul.net - www.csrskabul.com

 : +93780618000

تماس: +۹۳۷۸۰۶۱۸۰۰۰

www.csrskabul.com

info@csrskabul.com